

Alle 32-viikkoisina ja alle kilon painoisina syntyneet keskoset kutsutaan aina poliklinikalle kehityseurantaan. Fysioterapeutti arvioi kehitystä yhdessä lääkärin kanssa. Seurataan tulevat myös ne keskosvauvat, joiden motorisessa kehityksessä lääkäri arvioi olevan riskiä.

- Fysioterapeutin tehtävänä on arvioida ja seurata lapsen motorista kehitystä ja ohjata vanhempia käsittelemään keskosvauvaa tavalla, joka tukee hänen tulevaa motorista kehitystään, kertoo fysioterapeutti **Ritva-Liisa Seppänen**, joka työskentelee Tampereen yliopistollisessa sairaalan vastasyntyneiden teho- ja tarkkailuosastolla.

- Aluksi on tärkeää, että vanhemmat ymmärtävät ennenaikaisuuden merkityksen lapsen liikkumisen kehityksessä eivätkä vaadi lapseltaan liian paljon liian pian. Lapsen motoriset taidot kehittyvät keskushermoston kypsymisen myötä. Keskosten kohdalla on otettava huomioon myös käsite korjattu ikä: esimerkiksi kolmen kuukauden ikäisen, mutta neljä viikkoa ennenaikaisesti syntyneen keskosvauvan korjattu ikä on kaksi kuukautta.

Alkuun asentohoitoa

Ensimmäisinä päivinä on kyse keskosvauvan henkiinjäämisestä. Lapsi taistelee hengestään, ja moniammatillinen hoitohenkilökunta on tässä taistelussa tukena vuorokauden jokaisena hetkenä. Riski ei väisty varhain syntyneen keskosvauvan elämästä pitkään aikaan.

Fysioterapeutti tekee yhteistyötä muun henkilökunnan kanssa jo tehohoitovaiheessa. - Asentohoitoa pyritään toteuttamaan heti, kun aivan akuutti tehohoitovaihe on ohi. Monipuolisilla, vaihtelevilla asennoilla pyritään luomaan hyvät edellytykset kehitykselle. Ja kun lapsen voimat sallivat, alammien ohjata vanhempia, Heidän läheisyytensä on lapsen toipumiselle äärimmäisen tärkeää, Ritva-Liisa Seppänen kertoo.

Monipuolisuutta liikemalleihin

Vanhemmat ovat usein arkoja pienen keskosien käsittelyssä. - Tuemme ja rohkaisemme heitä käsittelemään vau-

vaa monipuolisesti ja tavalla, joka tukee lapsen motorista kehitystä. Keskosvauvoilla voi olla yksipuolisia liikemalleja, joita voidaan ohjata vaihtelevalla käsittelyllä monipuolisemmiksi.

Keskosvauvaa hoidetaan osastolla viikkoja, jopa kuukausia, vaikka vauvat pääsevätkin kotihoitoon yhä aikaisemmassa vaiheessa. Polikliininen seuranta jatkuu kuitenkin kotiin pääsyn jälkeenkin. - Seuraamme alle 32-viikkoisina ja alle kilon painoisina syntyneitä keskosvauvoja vuoden ikään asti noin kolmen kuukauden välein. Lääkäri ja fysioterapeutti arvioivat lapsen yhdessä 3, 6, 9 ja 12 kuukauden korjatussa iässä. Lisäksi voin ottaa lapsen n. 4 kk:n iässä tai tarvittaessa useampia kertoja fysioterapeuttiselle seurantakäynnille. Silloin lapsella on enemmän aikaa näyttää taitojaan, Ritva-Liisa Seppänen sanoo.

Fysioterapeutin tukea ja ohjausta kotiin

Jos keskosvauvan harvajaksoinen kehityseuranta ja vanhempien ohjaus poliklinikalla ei riitä, vaan hänen katsoaan tarvitsevan viikoittaista fysioterapiaa, kuntoutus jatkuu avohoidossa. Terapia on perheille maksutonta ja se toteutetaan sairaalan maksusitoumuksella.

Fysioterapeutti **Ilona Joutsiniemi** tamperelaisesta Terapia-team Oy:stä on yksi vauvojen fysioterapiaan perehtyneistä. - Keskosvauvojen fysioterapia toteutetaan aina kotikäynteinä. Kotikäynnit alkavat herkässä vaiheessa. Per-

Keskosvauvaa tuupataan lempeästi kehittymään

Kaikkein pienimmät kuntoutujat fysioterapiassa ovat keskosvauvoja, joiden paino ilmoitetaan sadoissa grammoissa ja joiden motorista kehitystä voidaan auttaa lempeästi kasvua ja kehitystä parhaiten tukevaan suuntaan.